

MEEDIAPÄDEVUSE INFOKIRI

APRILL 2024

Haridus- ja Teadusministeerium koostöös riigi meediapädevuse võrgustikuga on kokku pannud infokirja, millest leiate infot ja praktilisi soovitusi meediapädevuse arendamiseks. Infokiri on mõeldud eelkõige haridustöötajatele, palume see edastada kõigile, kel võiks olla huvi meediapädevuse teemade vastu. Infokiri ilmub iga kuu teisel neljapäeval.

Palume kõigil soovijail registreerida end infokirja tellijateks.

Registreeru

"Kas sellist internetti me tahtsimegi?"

Eile, 10. aprillil toimus taas Interneti Päev, mille selleaastaseks tunnustauseks oli "Kas sellist Internetti me tahtsimegi?" Eesti Interneti SA igal aastal korraldatav Interneti Päev toob kokku valdkonna huvilised, et arutleda olulistel päevakajalistel teemadel. Sel aastal võeti koos ekspertidega luubi alla valimiste mõjutamine, interneti tulevik ning AI mitmekülgsed võimalused.

Vaata toimunud põnevaid arutelusid [SIIN](#).

"Hookuspookusest kriitilise mõtlemiseni" – meediapädevuse töötubade päev

Ootame kõiki huvilisi osalema põneval ja harival meediapädevuse töötubade päeval "Hookuspookusest kriitilise mõtlemiseni". Töötoad toimuvad **neljapäeval, 25. aprillil kell 10.00–15.00 RaRa väikeses majas** (Narva mnt 11, Tallinn). Päevapileti hind on 10 eurot. Meediapädevuse seminari ja töötubade päev on pühendatud meediapädevuse arendamisele, pakkudes osalejatele võimalust süvendada oma arusaama

meediast, kriitilisest mõtlemisest ning vastutustundlikust meediakasutusest. Samuti räägime, mil viisil infoga mõjutamine toimib ja mis kõige tähtsam – kuidas sellega toime tulla või kuidas ennast selle eest kaitsta. Õpetajad saavad töötubadest kindlasti kasulikke nõuandeid, kuidas neid teemasid oma tundides käsitleda.

Paralleelselt toimuvates töötubades keskendume erinevatele meediapädevuse aspektidele:

- Praktiliselt meediapädevuse õpetamisest – ka vene keeles
- Audiovisuaalne mõjutamine
- Argumenteeritud otsustamine
- Tehisintellekt – väärinfo kasuks ja kahjuks
- Küberturvalisusest noortele

Jälgi kava [RaRa veebilehelt](#).

Piletid leiad [Fientast](#).

Naiskodukaitse Digiliikur:
Küberpettused (esmaspäeval, 15.04 kell 19.00)

Digiliikuri neljas peatus on "Küberpettused" ja roolis on Ida-Harju veebipolitseinik Anna-Liisa Kreitsman, kes räägib enamlevinud pettustest, millega politsei tegelema peab, ning annab nõu, kuidas ennast ja oma lähedasi kurjategijate eest digimaailmas kaitsta saab.

Digiliikuri neljandasse peatusesse on oodatud kõik naiskodukaitsjad, kaitseleitlased, kodutüred, noorkotkad ja esmakordselt ka kõik õpetajad, noorsootöötajad, raamatukoguhoidjad ja teised, kellele teema huvi pakub (ei pea olema Kaitseliidu liige).

Kohtumine toimub esmaspäeval, 15. aprillil kell 19 Zoomi keskkonnas. Lingi saamiseks registreeri ennast [SIIN](#).

NAISKODUKAITSE DIGILIIKUR

koostööd: **Balti Infohäirete Sekkekeskusega**

Järgmine peatus:
Küberpettused

Roolis:
Anna-Liisa Kreitsman

Lustakas 10 küsimusega veebimäng "Nutikalt netis"

Kes või mis on internetitroll? Mida teha, kui sulle pakutakse tasuta uut iPhone'i? Millist infot ei tohiks jagada veebimängudes? Veebimängus ["Nutikalt _netis"](#) saad mõtiskleda, milline on õige käitumisviis internetimaailmas.

Lapsevanema roll digimaailma tutvustamisel

[Digimaailm – Tarkvanem](#) veebileht pakub lastevanematele infot ja nõu, kuidas juba varakult lastele teadlikku digivahendite ja interneti kasutamist õpetada, et ennetada netsõltuvuse arengut ja soodustada digivahenditest saadavat kasu.

[Tarkvanem.ee](#) on infokeskkond igas vanuses laste vanematele, pakkudes teadmisi, nõuandeid ja mitmekülgset infot laste kasvatamise, abisaamise, koolituste jt võimaluste kohta. Tarkvanem.ee edendab mõtteviisi, et vanemlikke oskusi saab õppida ning nõu ja abi otsimine on igati normaalne. Lehte haldab Tervise Arengu Instituut (TAI).

Valmis uuring noorte infovajaduse, noorteinfo kvaliteedi ja kättesaadavuse kohta

Uuringu tulemustest selgub, et 12–26-aastaste noorte jaoks on kõige olulisem teemavaldkond, mille kohta infot otsitakse, meelelahutus. Teemavaldkondadena, mille osas peamiselt infot vajatakse, toodi kõige sagedamini esile iseseisvumise ja raha teemasid.

Põhjaliku uuringuraporti leiade [Haridusportaalist](#); samuti on võimalik järelvaadata veebiseminari [Harno Youtube'i kanalil](#).

Tööd alustas TÜ ühiskonnateaduste instituudi Meediaklubi

Kas ühe hommikupoolikuga on võimalik organiseerida rohkem kui saja meediaõpetuse töötua läbiviimine Eesti koolides ja lasteaedades? Jah! Märtsikuus alustas Gretel Juhansoo ja Inger Klesmenti koordineerimisel Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudis tööd projekt Meediaklubi, mille käigus viivad Tartu Ülikooli tudengid kevadkuude jooksul läbi 140 digimeediapädevusi arendavat töötuba lasteaedades ning 1–9. klassides üle kogu Eestii.

Uuri loetud tundidega täitunud töötubadest ja kogu projektist lähemalt instituudi [kodulehelt](#).

Internetiturvalisuse õppus "DigiÄKK" koolieelikutele

Esmaspäeval, 13. mail kell 11–12 toimub Tartus Tähtvere pargis Eesti esimene koolieelikutele mõeldud internetiturvalisuse õppus DigiÄKK!

Sündmusel saavad katt proovida 58 tulevast õpetajat ja noorsootöötajat, kes mänge lihti viivad. DigiÄKKi eesmärk on mänguliste tegevuste kaudu õpetada lastele internetis turvalisemalt toimetama. Üheski tegevuses ei kasutata ekraane ega interneti, mängud on eakohased, harivad ja liikuma kutsuvad!

Tegevusi viivad läbi tudengid ning laste heaolu ja turvalisuse eest vastutavad lastega sündmusele tulnud õpetajad.

Tegemist on pilootaastaga, kuhu kutsutakse osalema Tartu linna lasteaedade 10 rühma. Registreerimislingi saadab Tartu Linnavalitsus aprillis. Sündmust korraldavad Tartu Ülikooli kursuse "Meediapädevuste mänguline arendamine" vastutavad õppejõud Inger Klesment ja Maria Murumaa-Mengel.

Lisainfo: Inger Klesment, inger.klesment@gmail.com ja Maria Murumaa-Mengel, maria.murumaa@ut.ee

Koolitused kriitilise mõtlemise arendamiseks

Sel kevadel koolitab Eesti Väitluselts koostöös Euroopa Parlamendiga noori üle Eesti kriitilise mõtlemise arendamiseks ja noorte teadlikkuse tõstmiseks Euroopa Parlamendi valimiste eel. 90 minutit kestvad koolitused on suunatud nii eesti- kui ka venekeelsete gümnaasiumite 11. ja 12. klassi õpilastele kui esmavalijatele. Koolituse käigus arendame kriitilise mõtlemise oskuseid, mis aitavad teha paremaid otsuseid nii valimisperioodil kui ka igapäevaelus. Koolituse käigus anname ülevaate ka Euroopa Liidust ning institutsioonidest, mis on teadikkuse ja teadlike valikute võtmekisimuseks. Huvitatud koolidel palume meiega ühendust võtta aadressil aurelia@argument.ee.

RAAMATUSOOVITUS RAHVUSRAAMATUKOGULT

Leidke raamatukogust: [Dan Ariely "Misbelief: what makes rational people believe irrational things"](#)

Sõna "misbelief" võib tõlkida kui ebausku või mitte-usku, sest selle kõige lihtsam selgitus ongi valejuttude aktsepteerimine mõne konkreetse teema kohta. Kuid Dan Ariely vaatleb ebausku pigem kui vaimset seisundit ja protsessi, mil inimene vaatab maailma moonutatud prillidega. Ariely kasutab õhtralt oma kogemust, millest saigi algpõuke ebausku teema uurimiseks ja selle raamatu kirjutamiseks. Tõsi küll, valeinfo leiab meieni oma tee iga päev, aega kuidas siis meiesugustest saavad inimesed, kes ei usu enam mitte midagi? Kuidas terviskust skeptitsimist sünnib reflektiivne ehausk? Ja millised on peamised ebausku komponendid ja omadused? Sellest ja paljust muust kirjutab Dan Ariely omas uues raamatus "Misbelief: what makes rational people believe irrational things".

Tegevused on struktureeritud teemade kaupa ning igaüks sisaldab nii praktilisi nippe kui ka aruteluküsimusi ning lisalugemist.

Toetudes teistele autoritele selgitab autor populaarsed ja keerulisi küsimusi, arendades samas kõige tähtsamat oskust – oskust mõelda.

RIIGIKANTSELEI

Inforuumi ülevaade Eesti kuvandist välismaedias ja infomõjutustegevusest

Riigikantselei strateegilise kommunikatsiooni valdkonna uus inforuumi ülevaade Eesti kuvandist välismaedias ja Eesti suunalisest infomõjutustegevusest on ilmunud, võttes kokku ka avaliku arvamuse hetkeseisu. Lugemissoovitustest leiad palju huvitavat – punavõimu infooperatsioonist Narva märtsipommitamisel, valimisi puudutavast desinformatsioonist, informatsiooni tarbimisest konfliktide ajal ning vandenõuteooriatest, mis aitavad saliltda Vladimir Putini võimuhaaret Venemaal.

Tutvu [SIIN](#).